

Vang/Molde, den 15. mars 2006

Kontroll og overvåking av paratuberkulose i geitebesetninger

Salg av livdyr fra besetninger som er med i prosjektet Friskere geiter

Overvåking, kontroll og tvungen vaksinerings

I Norge har Mattilsynet et kontroll- og overvåkingsprogram for paratuberkulose. Dette gjelder alle drøvtyggere, samt lama og alpakka.

Det er påbudt med vaksinerings mot paratuberkulose på geit i 7 fylker. De 7 fylkene er:

Vestfold, Buskerud, Telemark, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal.

Vaksinerings skal skje før kjeet er 4 uker.

Unntak fra pålegget om vaksinerings

Besetninger i disse fylkene som er med i smittesaneringsprosjektet Friskere geiter er unntatt fra vaksinasjonspåbudet og Friskere geiter har ansvar for overvåking av paratuberkulose hos dyr fra disse besetningene.

Salg av dyr fra Friskere geiter-besetninger som er fritatt for vaksinepåbud

Når både selger og kjøper er med i Friskere geiter, vil prosjektet fortsette prøvetakingen og kontrollen i kjøperbesetningen.

Når dyr blir solgt fra en Friskere geiter-besetning til besetning som ikke deltar i prosjektet, mister prosjektet Friskere geiter kontroll med dyrene. Det gjelder salg til to typer besetninger:

1. Salg til besetning med påbudt paratuberkulosevaksinerings.
Dyret må da vaksineres. Dette gjelder også nyetablert besetning i områder med vaksinepåbud. Mattilsynet må alltid kontaktes før dyret flyttes.
2. Salg til besetning uten påbudt paratuberkulosevaksinerings.
Mattilsynet må alltid kontaktes før dyret flyttes.

For å sikre kontrollen med paratuberkulose ser prosjektet Friskere Geiter det som en fordel at livdyr fra prosjektbesetninger med vaksinasjonsfritak selges til andre prosjektbesetninger.

Krav om å søke Mattilsynet om dispensasjon ved kjøp og salg over fylkesgrenser og innen fylker.

En må alltid søke Mattilsynet om tillatelse ved kjøp av småfe fra et annet fylke enn der en selv har dyr. I noen fylker gjelder dette også mellom soner innen fylket.

OBS: Dersom selger har dispensasjon for vaksinepåbudet, må Mattilsynet alltid varsles når kjøper ikke er med i Friskere geiter prosjektet, selv om kjøperbesetningen ligger i det samme fylket som selgerbesetningen!

Kjøp av geit fra fylke med påbudt vaksinerings

Det er en risiko for at dyr kan føre med seg paratuberkulosesmitte fra fylker med påbudt vaksinerings til andre fylker.

Dersom Mattilsynet gir tillatelse til kjøp og overføring av geiter fra et fylke med påbudt vaksinerings til et fylke uten påbudt vaksinerings, må kjøper fortsette å kontrollere geitene for smitte av paratuberkulose.

Denne kontrollen må fortsette så lenge prosjektet Friskere geiter og/eller Mattilsynet mener det er nødvendig. Kontrollperioden vil kunne variere, og vil kunne vare i flere år.

Kjøper kan enklest få til slik kontroll ved å melde seg inn i prosjektet Friskere geiter.

Ansvarliggjør selger

Det er nødvendig å understreke de forholdene som dette notatet handler om til geitprodusenter som selger livdyr, slik at de kan beskytte sin besetning og unngå å bidra til spredning av paratuberkulose.

Selger må ta ansvaret for å informere kjøpere som ikke kjenner til reglene og prinsippene for bekjemping og kontroll av paratuberkulose.

Distriktskontorene til Mattilsynet er ikke alltid godt nok informert om prosjektet Friskere geiter og heller ikke om den handelen som foregår med geit. Selger må derfor ta på seg et ansvar for å holde Mattilsynet orientert ved handel med livdyr.

Ta gjerne kontakt med prosjekt Friskere Geiter for informasjon og vurdering ved kjøp og salg av livdyr.

Nils Leine
Prosjektleder

Liv Sølverød
Sekretær Helsetjenesten for geit